

آینه

آفتاب

شکست‌میانجی‌گری‌ترکیه

● صباح زنگنه...
قطر برای گسترش روابط اقتصادی با ترکیه چراغ سبز نشان داده و صدها شرکت ترک در قطر مشغول به کار هستند و همین‌طور، قطر نیز سرمایه‌گذاری‌های زیادی را در ترکیه کرده است. با توجه به حمایت ترکیه و قطر از اخوان المسلمین، این موضوع برای عربستان، امارات، بحرین و مصر، حساسیت‌برانگیز است و این کشورها به ترکیه به چشم یک کشور بی‌طرف نگاه نمی‌کنند.
نکت ه قابل توجه دیگر، توافق امنیتی و نظامی ترکیه و قطر است که مشابه چنین توافقی میان عربستان و ترکیه وجود ندارد.
براساس توافق ترکیه و قطر، ترکیه هم اقدام به آموزش نیروهای قطری می‌کند و هم در جهت اعزام پنج هزار نیروی نظامی‌اش به قطر تلاش می‌کند و پارلمان ترکیه نیز اخیرا اعزام نیروهای ترکیه به قطر را تصویب کرده است.
خب این‌گونه اقدامات ترکیه نشان‌دهنده سیاست یک‌جانبه‌گرایی آنکارا در قبال قطر است و می‌توان نتیجه گرفت که به دلیل بی‌اعتمادی عربستان، امارات و مصر به ترکیه، تلاش‌های میانجی‌گرایانه ترکیه برای حل و فصل تنش ایجادشده میان قطر و همسایگان عرب این کشور نتیجه مثبتی را به دنبال نخواهد داشت.

کیم

زمینه‌ها وعبرت‌های حادثه‌تورریستی تهران

● محمد حسین مختصر: ... از ارتباط و همکاری مناققین با داعش نیز نباید غافل بود. تورریستی‌بودن و مورد حمایت آل‌سعود بودن این دو گروهک وجه مشترک آنهاست. حمایت‌های مالی – تبلیغاتی چند سال اخیر سعودوی‌ها و حمایت گسترده کابینه ترامپ از مناققین مؤید این امر است.
مهم‌تر اینکه رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرده تان سلیز وکیل مناققین را به‌عنوان هماهنگ‌کننده خود در امور مبارزه با تروریسم معرفی می‌کند...
حادثهٔ تروریستی نیروز تهران نشان داد که عربستان به‌عنوان مصادر تروریست‌ها در منطقه برای انجام چنین اقدام کوچکی در ایران باید چه هزینه بزرگی بپردازد و فقط بخشی از این‌ هزینه بزرگ مبلغی بیش از ۵۰۰ میلیارددلار بود که سعودوی‌ها در اجلاس ریاض تقدیم ترامپ کردند...

سنا

چگونگی چیش کابینه‌جدید

● مصطفی‌ ایزدی: ... در برخی از وزارتخانه‌ها مانند وزارت علوم و آموزش عالی، زنان می‌توانند در رأس قرار بگیرند. در چنین وزارتخانه‌هایی زنان به طور قطع موفق‌تر خدمت خواهند کرد.
اگرچه اکنون چند زن در کابینه روحانی حضور دارند، اما آنها در سطح معاون روحانی در دولت یازدهم نفای نقش کردند.
نیروهای در جامعه هستند که میانگین سنی آنها ۴۰ سال است و از سوابق سیاسی و اجرایی بسیار مطلوبی برخوردارند. آنها قبل از این به‌عنوان استاندار و یا معاون وزیر و... فعالیت می‌کردند. روحانی می‌تواند در کابینه جدید از این افراد بهره ببرد.
اگرچه وزرای روحانی در دولت یازدهم نیروهای باسابقه و قوی بودند، اما روحانی باید برای گردش نخبگان و وعده تحقق جوانگرایی در کابینه جدید به سمت نیروهای جوان یا میانگین سنی ۴۰ تا ۵۰سال برود؛ وزرایی که از مسائل دیگر فارغ بوده و تمام‌وقت در اختیار دولت باشند.
از سویی دولت علاوه بر به‌کارگیری نیروهای معتدل و اصلاح‌طلب می‌تواند از نیروهای معتدل و باسابقه اصولگرا در کابینه جدید بهره برد...

روزگار

منافع ملی ما چگونه تعریف می‌شود؟

● محمدجواد اخوان: ... از جلسه مفاهیمی که در حوزه علوم راهبردی و مطالعات سیاسی طرح و بحث می‌گردد کلیدواژه «منافع ملی» است.
منافع ملی (-Na tional interest) اولویت‌ها و اهداف یک دولت ملت را در فضای بین‌المللی و در مقابل قدرت‌های دیگر و تحولات جهانی ترسیم می‌کند.
اکنون تمامی کشورها براساس منافع ملی خود برنامه‌ریزی و چارچوب‌های اقدام خود را تعریف می‌کنند.
اشتراک منافع میان دولت-ملت‌ها است که همکاری‌های بین‌المللی را شکل می‌دهد و اگر دولتی همچون رژیم ایالات متحده آمریکا به ۱۵هزار کیلومتر دورتر از مرزهای جغرافیایی خود لشکرکشی می‌کند به بهانه تأمین «منافع ملی» خود است.
همان‌گونه که پیداست همه بازیگران جهانی بر منافع ملی خود تکیه می‌کنند و در این میان ایران اسلامی نیز چنین عمل کرده و خواهد کرد.
تقریباً همه جریان‌های فکری و سیاسی داخل کشور ما تکیه بر این مفهوم را پذیرفته‌اند، اما آنچه نقطه افتراق است، تعریف منافع ملی بوده و هست.
اگر روزی برخی جریانات غرب‌زده شبه مستعمره‌شدن کشور را تجویز کرده‌اند، بهانه‌شان تأمین آنچه منافع ملی می‌خواندند، بوده و اگر این روزها کسیان پیدا می‌شود که به دنبال خواندن فاتحه استقلال کشور هستند نیز باز از همین لفظ استفاده می‌کنند.
منافع ملی اشتراک لفظی همه جریانات و طیف‌های فکری است و آنچه خط فاصل میان اقدامات و نتایج و پیامد‌های هر یک از نگاه‌ها را تعیین می‌کند، تعریف و مبنای نظری آن است.
برخی متفکران معاصر چارچوبی کلی برای تعریف منافع ملی پیشنهاد داده‌اند که این منافع در سه سطح «منافع حیاتی»، «منافع مهم» و «منافع حیاتی» تعریف و تبیین می‌شود.
اگر کلیات این صورت‌بندی را بپذیریم می‌توان گفت سطوح منافع ملی از نظر رتبه اهمیت و حساسیت از سطح حیاتی آغاز و به سطح حاشیه‌ای منتهی می‌گردد...

سیاست

رئیس‌جمهوری در ضیافت افطار با اصحاب رسانه

فحش و ناسزاگویی انقلابی‌گری نیست

حسن روحانی، رئیس‌جمهوری اسلامی ایران، در مراسم افطار

رئیس‌جمهوری با اشاره به حضور مردم در هر چهار سال در سطح ملی برای انتخاب رئیس‌جمهور به‌عنوان نماینده همه مردم، گفت: «انتخابات ریاست‌جمهوری در سطح کشور و ملی است و کسی که انتخاب می‌شود، بر مبنای قانون اساسی این است که رئیس «جمهور» و «همه مردم» مجری وظایفی باشد که قانون اساسی بر دوش او گذاشته است».

انتقاد، حکم نمک غذا را دارد

او با تأکید بر اینکه انتقاد سازنده بسیار مفید است، افزود: «درست است که

انتقاد کاملاً لازم است، در مثل، انتقاد حکم نمک غذا را دارد، اما همه غذا که نباید از نمک تشکیل شود، بلکه باید اصل اخبار و واقعیت‌ها را نیز به مردم گفت».

رئیس‌جمهوری گفت: «انتقاد واقعی و سازنده یعنی تشکیلات واقعی و سازنده یعنی اینکه واقعیتی را برای مردم توضیح دهیم و مثلاً به مردم بگوییم در تولید گندم لازم است، اما مثلاً بگوییم در حالی‌که در سال ۹۲ روزانه شش میلیون لیتر گازوئیل وارد می‌کردیم، امروز روزانه ۱۳ میلیون لیتر گازوئیل صادر می‌کنیم و برنامه داریم این میزان سال آینده به ۲۰ میلیون لیتر برسد. بگوییم در حال رسیدن به خودکفایی در تولید بنزین هستیم و بعد انتقادمان را هم مطرح کنیم

درحالی‌که در سال ۹۲ روزانه شش میلیون لیتر گازوئیل وارد می‌کردیم، امروز روزانه ۱۳ میلیون لیتر گازوئیل صادر می‌کنیم و برنامه داریم این میزان سال آینده به ۲۰ میلیون لیتر برسد. بگوییم در حال رسیدن به خودکفایی در تولید بنزین هستیم و بعد انتقادمان را هم مطرح کنیم».

لحن‌ها را دوستانه و برادرانه‌تر کنیم

او عنوان کرد: «انتقاد یعنی اینکه اول اصل و

واقعیت را برای مردم توضیح بدهیم و بگوییم در سه‌سال‌ونیم گذشته در پارس جنوبی ۱۱ فاز جدید افتتاح شد درحالی‌که در کل دولت‌های گذشته ۱۰ فاز افتتاح شده بود و بعد بگوییم که ۱۱ فاز کم است و باید فازهای بیشتری افتتاح می‌شد. برای مردم بگوییم بعد از سالیان دراز صادرات غیرنفتی بر واردات کشور پیشی گرفت و بعد انتقاد کنیم که چرا یک سال زودتر این اتفاق نیفتاد، بگوییم تولید محصولات غذایی در دولت یازدهم ۲۱ میلیون تن اضافه شده و بعد انتقاد کنیم که مثلاً چرا این میزان بیشتر نبود یا زودتر اتفاق نیفتاد».

روحانی گفت: «از رسانه‌هایی که ادای وظیفه کردند سیاست‌گزاریم و از رسانه‌هایی هم که به اعتقاد ما مسیرشان دقیق نبوده خواهش می‌کنیم حالا که انتخابات تمام شد، دولت یازدهم هم تمام شد و می‌خواهیم وارد دولت دوازدهم شویم، بیایید کمک کنید با یک فضای جدید وارد این عرصه شویم. لحن‌ها را دوستانه و برادرانه‌تر کنیم».

رئیس‌جمهوری افزود: «زندگی حضرت علی (ع) به

ما می‌آموزد که تبلیغات ناصحیح می‌تواند حتی چهره امیرالمؤمنین و واقعیت این چهره‌ای را که سراسر حق و عدل است، مخدوش کند. به ما می‌آموزد تبلیغات ناصحیح کاری می‌کند که مردم روبه‌روی امیرالمؤمنین در جمل و صفین و نهروان می‌ایستند».

او گفت: «این نشان می‌دهد امروز رسالت

سنگینی بر عهده ماست. البته مردم در ایام انتخابات و در شکل شهروند – خبرنگار به صحنه آمدند؛ بنابراین اگر رسانه‌هایی که در مسیر حق حرکت می‌کردند، تنها بودند، ما در انتخابات موفق نبودیم».

بال‌لحن تند به جایی نمی‌رسیم

حسن روحانی با طرح این سؤال که چرا برخی از ما لحن‌مان را اصلاح نمی‌کنیم و چرا نمی‌دانیم به چه لحنی می‌خواهیم با دولت، با منطقه و با دنیا صحبت کنیم، عنوان کرد: «با لحن تند به جایی نمی‌رسیم، والله جز اعتدال راه دیگری وجود ندارد. امام خمینی(ره) هم با اعتدال انقلاب را پیروز کرد. اگر امام به مردم می‌گفت بروند جلوی ارتش بایستند و مقابله کنند، کشور حمام خون می‌شد؛ اما امام چنان عمل کرد که هر چیزی را جذب و هضم کرد».

او افزود: «امیرالمؤمنین (ع) وقتی مشاهده کرد تعدادی از لشکرپانش در صفین، حسین جنگ به دشمن دشنام می‌دهند، واکنش نشان داد و گفت من اصحابی را نمی‌خواهم که به دشمنان‌شان فحش دهند. حالا برخی از ما که خود را شیعه علی(ع) می‌دانیم، چرا دشمنام‌دادن را افتخار می‌دانیم و ناسزاگویی را انقلابی‌گری می‌دانیم؟ انقلابی ما امیرالمؤمنین و پیامبر اکرم (ص) است، عمار یاسر است. مگر ما شیعه علی نیستیم. ما انقلاب کردیم تا راه پیامبر (ص) و راه علی (ع) را دنبال کنیم که به اصحاب خود می‌فرمود که حتی در هنگام جنگ به دشمن دشنام ندهید». رئیس‌جمهوری که شب بیست‌ویکم ماه رمضان صحبت می‌کرد، گفت که امشب، شب امیرالمؤمنین است و بیایید تلاش کنیم تا راه او را انتخاب کنیم.

درخواست وکیلی برای تعیین تکلیف مدیران تلگرامی بازداشت‌شده

در ابتدای این نشست نیز محمدعلی وکیلی، نماینده مجلس شورای اسلامی و مدیرمسئول روزنامه ابتکار، لایح اصلاح قانون مطبوعات و نظام صنفی را مطالبه جامعه رسانه‌ای کشور دانست و از دولت خواست این لایح را برای انجام امور بهتر رسانه‌ها، تقدیم مجلس کند. او همچنین خواهان تلاش برای تعیین تکلیف وضعیت شماری از مدیران کانال‌های تلگرامی شد که در بازداشت به سر می‌برند.

محمدعلی نادعلی، مدیر عامل پایگاه خبری جماران، نیز به‌عنوان دومین سخنران خواهان اجرای قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات از سوی همه دستگاه‌ها و نهاده‌ها شد و اجرای دقیق این قانون را راهگشای بسیاری از مشکلات فعلی کشور دانست. در این مراسم همچنین «محمد برنو»، برنده جایزه نخست جشنواره عکس px3 اروپا، جایزه و مجموعه آثار خود را به حسن روحانی اهدا کرد.

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: «خواهرم، چرا گونه‌های حرکت کنی که معصیت انجام دهی یا دیگران را وادار به گناه کنی؟ چرا قرآن را زیر پا بگذاری؟ اسلام برای زن بالاترین مقام را قائل است که هیچ مکتبی به اندازه اسلام به زن و دختر کرامت نداده است. از نظر اسلام احترام دختر و همسر بسیار بالا است؛ احترام پدر به اندازه مادر نیست».

او ادامه داد: «جوانی به پیامبر (ص) گفت که می‌خواهم توبه کنم، اما نمی‌دانم با گناهان پیشین خود چه کنم. پیامبر (ص) فرمود به پدرت احترام بگذار؛ همان‌طور که باد پاییز برگ درختان را می‌ریزد احترام به پدر گناهان تو را می‌ریزد. رسول خدا (ص) فرمود اگر مادر داشت گناهانش زودتر می‌ریخت».

با برخورد تند و خشن مخالفم

ناطق‌نوری خطاب به زنان و دختران گفت: «شما گوهر هستی و نباید در دسترس همه قرار بگیری. مگر می‌شود طلا را کنار خیابان ریخت؟ اگر می‌گویند خودت را حفظ کن، اسلام به تو ارزش می‌دهد؛ تو ارزشمند هستی. دوم اینکه دختر جوان! چرا با نوع پوششت دیگران را به معصیت اندازی و عامل معصیت شوی؟ البته من با برخورد تند و خشن مخالفم؛ جواب نداده و جواب نمی‌دهد. منطقی، با اخلاق، با سیره پیامبر (ص) و ائمه (علیهم‌السلام) خیلی می‌توان کار کرد».

او افزود: «من در دوره جوانی (دهه ۴۰) به فولکس از مازندران می‌آمدم. نزدیک غروب دو خانم جوان بی حجاب نزدیک سد کرچ در کنار جاده جلوی من را گرفتند و گفتند ماشینی که قرار بود دنبال ما بیاید، نیامده است. من هم عمامه‌ام را که در صندلی پشت ماشین بود سرم کردم تا بدانند من روحانی هستم؛ آنها گفتند می‌دانیم روحانی هستید، اما به غیر شما به کسی اعتبار نکرديم. دیدم انسانیت اقتضا می‌کند، سوارشان کردم. در طول راه گفتم شما مسلمان هستید؟ نمی‌دانید حجاب از واجبات است؟ و سپس مطالبی را در این مورد بیان کردم. در کرچ که آنها را پیاده کردم گفتند چه کتابی در مورد حجاب بخوانیم؟ من «فلسفه حجاب» شهید مطهری را معرفی کردم. این نشان می‌دهد، قلب‌ها درست است؛ آموزش غلط بوده است».

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام بیان کرد: «موسی بن‌جعفر(ع) فرمود از ما نیست کسی که هر روز حساب خودش را نرسد. کاسب آخر شب می‌دست و دخلش چقدر است. ما باید محاسبه‌ای داشته باشیم که چشم و دست ما شهادت درست دهد».

او با اشاره به خطبه ۹۰ نهج‌البلاغه گفت: «امیرالمؤمنین (ع) در این خطبه می‌فرماید کارهای خودتان را وزن کنید قبل از اینکه اعمالتان را در روز قیامت وزن کنند. سعی کنیم هر روز چند دقیقه محاسبه کنیم که صبح تا شب چقدر گناه و چقدر ثواب کرده‌ایم و سعی کنیم فردا بهتر از امروز باشد که مغفوب (فریب‌خورده) و ملعون نباشیم؛ منتهی و بی‌دار شویم که کجا بودیم، چه کار کردیم و کجا می‌خواهیم برویم».

روزنه

حسن جمال عدالت

● صالح نقره‌کار

● گفتن از مناقب امام علی(ع)
فقط یک خاطره‌گوینی مداحانه نیست. چهره تابناک او صرفاً تداعی‌گر گشودن در خیر و شمشیر کوبنده ذوالفقار نبوده است. نام او با عدالت و انسانیت عالم‌گیر شده که مولانا در مثنوی تعبیر می‌کند «تو ترازوی احد خو بوده‌ای؛ بل زبانه هر ترازوی بوده‌ای». پیام منادی «قتل فی محراب عباده لشده عداله» گواه است که باید آن‌گاه که به عنوان حاکم، هم‌ردیف یک پهلوی به دادگاه می‌رود و به دلیل نداشتن ادله محکوم برمی‌گردد یا زمانی که قاضی را به دلیل نگاه نابرابر یا الفاظ امتیازبخش بین حاکم و شهروندان عادی شماتت می‌کند یا دست برادر خود را از زیاده‌خواهی کوتاه می‌کند یا دختر خود را از امتیازات خاص بر حذر می‌دارد یا نماینده خود را از اضعاع حق حتی به اندازه گرفتن از ملخ از دمان مورچه انذار می‌دهد، یا هیئت حکمرانی را به نگاه انسانی و نه درنده‌گری با مردم دعوت می‌کند یا با ضارب زندانی خود یک غذا تناول و توصیه به انصاف و گذشت درباره او می‌کند، بازشناخت.

قصه سوده همدانی تابلوی علی‌شناسی است، آن‌گاه که نقادانه به سراغ معاویه رفته و مظالم ناشی از بی‌توجهی وی به مدیرانش را گوشزد می‌کند و با تهدید منتقد مواجه می‌شود و در قالب زبان شعر گریزی به امام علی می‌زند که عدالت با او مدفون شد و خاطره‌ای نقل می‌کند که در زمان حکومتش، یکی از امومران برای جمع‌آوری صدقات آمده و به مردم ستم کرده، شکایت پیش علی‌بن‌برند؛ به محض اطلاع شروع به گریه کرده و می‌گوید «پروردگار! تو گواهی من هیچ‌گاه نگفته‌ام این ماموران بر مردم ستم کنند و حق تو را رها کنند». آن‌گاه کارگزار خاطی را توبیخ کرده و به مراعات حقوق مردم اصرار و سواس‌گونه ورزیده است.

عدالت، زبان بین‌المللی دارد. سیمای شکوهمند یک صحنه دادورزی در هر عصر و عرصه، خجسته و خواستنی است. زیباترین تعبایر ادبی و معنوی دنیا در توصیف منش دادگراانه صاحبان قدرت است. آنجا که گردن‌فرازی‌های قلدرانه را فروگفته و جمال کبریاسی عدالت را ارج می‌نهند. چنانچه نظامی در محزن‌الاسرار گفته «عدل دشواری است خرد شد، کارگری مملکت آباد کن؛ رسم ستم نیست جهان یافتن؛ ملک به انصاف توان یافتن.

حکمرانی عادلانه یعنی قاضی مدهوش و ذوب در انصاف و دادورزی باشد. مگر امروز تفسیر عینی و عرفی جز این موارد از عدالت داریم؟

دستگاه قضایی مهم‌ترین ضامن تحقق عدالت است. ببینید؛ وقتی یک قاضی فدرال آمریکا در برابر شخص اول مملکت می‌ایستد و تصمیم محدودکننده ورود اتباع چند کشور را خلاف اصول انسانی قلمداد کرده و مبادرت به رفع اثر از دستور رئیس‌جمهور متبوع خود می‌کند، چقدر برای ما ستودنی است؟! وقتی سازوکار پیشرفته دستخواونی یک کشور را می‌بینیم که مستقل و متشخص ضامن حقوق شهروندان و خصوصاً محرومان و حتی اتباع بیگانه می‌شود، چقدر برایمان مطلوبیت دارد؟! قوه قضا باید میان‌دار دفاع از حقوق انسانی و آزادی و حق نقد و کنش مدنی آزادانه باشد. به‌طور وسواس‌برانگیزی باید از ورود به منازعات سیاسی اعراض و شدیداً میل به استقلال را تقویت کند. قداست عدالت به دفاع از حقوق انسانی و کرامت و آزادی شهروندان است و این وسیله نباید برای هدفی جز منافع ملموس و واقعی شهروندان مصرف شود. ما به اعتماد و حقوق و آرامش عدالت در قلب‌هایمان نیاز داریم. سرچشمه عظیم ذخایر انسانی کشور چشم امید به ترازوی عدالتی دوخته‌اند که دست تکتک قضاات و مسئولان قوه قضاات؛ باید از نو، خواسته‌ها را با وضع موجود قیاس کنیم و بدانیم که «کنهه بیرون کن کُرت میل نویست»؛ مدیریت علمی و رو به رشد این قوه ضمن بازآفرینی انتظارات و خوانش مطالبات مردم با نوآوری‌های بی‌توقف و تغییرات مستمّر تا رسیدن به نقطه اطمینان‌بخش ضرورتی آنکار‌ناپذیر است. به احترام عدالت نباید از تلاش باز ایستاد و برای ساختن سازمانی برآزنده کرامت انسان و ساحت والای عدالت لحظه‌ای درنگ روا نیست که به تعبیر امیر عدالت «اساس زندگی در استقرار عدالت است».

ادامه تحقیقات درباره حادثه حرم حضرت عبدالعظیم(ع)

● میزان:
دادستان شهرداری در رابطه با شنیده‌شدن صدایی در حرم حضرت عبدالعظیم(ع) در مراسم احیای شب بیست‌ویکم ماه رمضان گفت: در این رابطه به چند نفر مظنون شدند که تحقیقات در این رابطه در حال تکمیل است. ذوالفقار حسینی درباره جزئیات این اتفاق افزود: در ضلع شمالی حرم یک آتش‌سوزی کوچک در سطل زباله اتفاق افتاد که به تصور مردم بمب یا مواد منفجره بوده است. متأسفانه این سروصدا به داخل حرم کشیده شد و با توجه به ذهنیتی که مردم از قبل داشتند، موج حرکتی از مردم ایجاد شد. این مراسم در کمتر از چند دقیقه به حالت عادی بازگشت و در آرامش کامل برگزار شد.

خبر

ادامه تحقیقات درباره حادثه حرم حضرت عبدالعظیم(ع)

● میزان:
دادستان شهرداری در رابطه با شنیده‌شدن صدایی در حرم حضرت عبدالعظیم(ع) در مراسم احیای شب بیست‌ویکم ماه رمضان گفت: در این رابطه به چند نفر مظنون شدند که تحقیقات در این رابطه در حال تکمیل است. ذوالفقار حسینی درباره جزئیات این اتفاق افزود: در ضلع شمالی حرم یک آتش‌سوزی کوچک در سطل زباله اتفاق افتاد که به تصور مردم بمب یا مواد منفجره بوده است. متأسفانه این سروصدا به داخل حرم کشیده شد و با توجه به ذهنیتی که مردم از قبل داشتند، موج حرکتی از مردم ایجاد شد. این مراسم در کمتر از چند دقیقه به حالت عادی بازگشت و در آرامش کامل برگزار شد.